

KIS LAP

EMMIKE LECZKÉJE. (Lásd a 362. lapon.)

AZ ELLENSÉGEK.

— Beszélyke. —

MÉG a nyáron, az aratás szép idejében kezdődött a boszus ellenségeskedés, melynek történetét most elmondani akarom; az ellenségek nem valami hatalmas királyok voltak ám, sem hős hadvezérek, hanem egyszerű gyermekek, akik még csak azután tudták meg, milyen gonosz dolgot miveltek, mikor szivökben a szeretet helyett gyűlölködést tápláltak.

Szorgos munka ideje volt, kint a mezőn az aratók, gyűjtők szaporán dolgoztak, hogy a buzát betakarítsák. Kasza, sarló vigan csengett, a munkások dalolgattak is hozzá s mindenki vidámnak és boldognak látszott. Csak egy szegényes öltözetű fiu ült unott arccal egy fa alatt s közönyösen nézte a munkásokat. Közéleben néhány juhoeska legelészett, nyilván ezekre kellett vigyáznia, ami ugyan nem nagy munka volt, mert a juhoeskák békésen tépegették a füvecskét s miattok Gyurka — ez volt a fiu neve — bizony elmehetett volna oda a többi fiuk közé, kik a már learatott mezőn az elmaradt kalászokat böngészgették. De Gyurkának eszébe sem jutott, hogy oda menjen.

— Ugyan minek? gondolá magában. Az öreg András gazda szeretné ugyan, ha vinnék neki egy jó csomó teli kalászt... de azért nem fogna velem jobban bánni; aztán meg ott látom a gazdag Szekeres gazda két fiát, Pistát és Laczit, ezek bizonyosan csak mulatságból gyűjtik a kalászt s csufolnának, elüzné-

nek, ha közéjük mennék. Szégyelnének együtt mulatni a rongyos árva Gyurkával.

Ebben bizony körülbelől igaza volt. Gyurka árva fiu volt, az öreg András gazda csak kegyelemből tartogatta s arra használta, hogy juhokat őriztetett vele. András gazda örökké haragos, indulatos ember volt és szegény Gyurka sokszor megkóstolta a somfa-botot; ezért Gyurka is mindig haragos képpel járt-kelt s bizony nem volt esoda, ha a falubeli gyermekek nem szívesen játszottak vele. Ezért aztán úgy állott boszut, hogy akit hol lehetett: boszantott, bántott s nemsokára ellensége volt mindenkinek, úgy, hogy végre ráfogtak minden gonosz csinyt, melynek elkövetőjét hamarjában nem tudták fölfedezni.

Most is ott ült tehát és titkon irigykedett a többi fiura, kik vigan futkostak a tarlón s épen Gyurka közelébe hordták össze a kalászokat, melyeket gyűjtöttek. Legnagyobb csomója volt a Szekeres gazda két fiának, Pistának és Laczinak. Ügyes, fürge fizkő volt mindakettő s minduntalan hoztak egy-egy teli marokkal a csomóhoz. Egy izben Pista, amint ismét odajött, jókedvűen kiáltott Gyurka felé:

— Mit busulsz már oly sokat, Gyuri?

— Mi közöd hozzá? felelt Gyurka daczosan.

— Semmi, az igaz, szólott ismét Pista, ki igen jó szívű fiu volt. De te is okosabban tennéd, ha kalászt gyűjtenél. Ha estére jókora csomót vinnél haza, Ambrus gazda nem haragudnék meg.

— Ne legyen rá gondod!

— Nincs is.

Pista nevetve távozott. Gyurka pedig boszusan fölkapott egy jókora rögöt és utána dobta, de nem találta el. Aztán fölkerelkedett, hogy szétszaladt juhockáit összeterelje s végre ismét visszatért régi helyére, épen mikor Pista és Laczi is odaértek, hogy összeszedjék gyűjtött kalászaikat és hazavigyék.

— Nini! Mi ez? kiáltá Laczi, egészen elvörösödve haragjában. — A mi csomónknak nagyobb része eltűnt! Valaki ellopta!

— Az ám! Csakugyan! szólta Pista bámulva. Valjon ki tehetete?

— Ki? Csak aki itt közel járt. Más pedig nem járt közel csupán Gyurka. Most is ott áll még a fa alatt.

— De ha ő lopta volna el, akkor már elszaladt volna jegyzé meg Pista.

— Bizonyosan elrejtette valahová a bokrok közé s épen azért nem szaladt el, hogy gyanunk ne legyen rá. De majd megtudom én mindjárt!

Laczi bátor és indulatos fiu volt, rögtön odaszaladt tehát Gyurkához s fenyegető hangon mondá:

— Hallod-e, a mi kalász-csomónk nagyobb része hiányzik!

— Igen? Hát aztán? Mi közöm hozzá? szólta Gyurka nevetve.

— Mi? Hát az, hogy rögtön add vissza!

— Én adjam vissza?

— Igen, te, mert te loptad el.

— Az nem igaz, felelt Gyurka röviden.

— Oh, hiába tagadod. — csak te voltál itt közel s bizonyosan azt hitted,

hogy majd szépen hazaviszed, amit mi gyűjtöttünk. De abból semmi sem lesz! Rögtön add elő, mert különben. . . .

— No's különben?

Gyurka is, Laczi is fenyegető állást foglalt s egy percczel később már javában dulakodtak. Pista természetesen testvére segítségére sietett s olyan zenebona támadt, hogy a mezőről a munkások mind összefutottak.

— Mi az? Mi baj, fiuk? kérdék többen.

A fiuk még jó ideig dulakodtak s az aratók csak nagy bajjal tudták őket szétválasztani.

— No, most beszéljete, mért kaptatok hajba egymással? szólta egy öreg munkás.

Laczi elmondta, hogy az ő kalászu- kat valaki ellopta, ez a valaki pedig nem lehet más, csak Gyurka, mert ő volt itt közel. Követelik tehát, hogy adja vissza.

— De már mondtam, hogy semmit tudok az egészről! kiáltá Gyurka dühösen.

— Elrejtetted s azt hiszed, hogy meg nem találjuk! felelt Laczi ép oly mérgesen. De azért is megkeressük. Messze nem vihetted, itt lesz valahol a bokrok közt. Megállj csak!

Azonnal többen megindulnak s buzgón keresgéltek a bokrok között. Alig télt belé néhány perc, Laczi diadalmasan fölkiáltott:

— Megvan! Itt van! Mondtam ugy-é, hogy megtaláljuk!

Most mársenki sem kételkedett többé, hogy csakugyan Gyurka a tolvaj. Hiába mondta, hogy ő nem lopta és nem rejtette el, szavának senki sem adott hitelt, mert

már szokva voltak hozzá, hogy ő mindig szeret bajt és kárt okozni másoknak. Pista és Laczi visszakapták kalászaikat, Gyurkának pedig mindjárt tudtára adták, hogy e gonosz tettét jelenteni fogják András gazdának.

Laczi maga vállalkozott, hogy elmegy András gazdához. Pista többször esítította ugyan bátyját, hogy hagyják abba a dolgot, hiszen megkerült a kalász-esomó, nem lesz semmi haszunk abból, ha Gyurka büntetést kap; de Laczi haragtartó fiú volt s annál inkább bosszút akart állani, mert az imént dulakodás közben néhány kemény ütést kapott Gyurkától, úgy hogy szinte kék lett az egész arca. Este tehát, mihelyt megvacsorált, fölkekedett, hogy András gazdához menjen.

Gyurka ezalatt már szintén hazatért, de őt nem várta kész vacsora. Kint ült a ház előtti padon és türelmesen várta, míg beszélítják és adnak neki valamit. Egyszerre ott termett előtte Laczi és gunyos kárörömmel kérdé:

— András gazda itthon van, ugy-e?

— Mi dolgod velem?

— Majd megtudod mindjárt, hahaha!

Majd megtanít tégedet arra, milyen jutalmat érdemel a tolvaj!

— Azt nem fogod neki megmondani, mert az hazugság! kiáltott Gyurka indulatosan.

Odabent azonban András gazda meghallotta a hangos szóváltást és rögtön kint termett. Gyurka látta, hogy mai napra vége a vacsorának! Laczi néhány szóval elmondta panaszát s hiába állította Gyurka, hogy az egész nem igaz, András gazda inkább hitt a panasznak s rögtön keményen megbüntette s tudtára adta, hogy vacsorát sem kap. Laczi diadalmas kárörömmel távozott, Gyurka pedig éhesen, elkeseredve ment fekhelyére s erősen megfogadta, hogy bosszút fog állani a két testvéren, kik miatt ártatlanul kell szenvednie.

ÓKORI HANGSZEREK: Dob, czilina, elök, réztányér és kürtök. (Lásd a 350. lapon.)

E naptól fogva Gyurka és a két testvér dühös ellenségek gyanánt pillantottak egymásra, valahányszor találkoztak s csak azt lesték, hogy egymásnak mi-

nél nagyobb bosszúságot okozzanak, nem sejtve, hogy ily gonosz érzelmek által mily szerencsétlenekké teszik saját magukat!

Nemsokára az egész szomszédság tudta, mily keserű ellenségeskedés uralkodik a gyermekek között. Csak hogy ebből megint Gyurkának lett kára, mert mindenki elhitte, hogy ő meg akarta lopni a két testvért s ezért csufolták, bántották minduntalan. Gyurka azzal állt bosszút, hogy valahányszor találkozott ellenségeivel, köveket dobált ellenök, sokszor pedig birokra kerültek s úgy eltépázták egy-

mást, hogy mindnyájan majdnem sirva mentek haza.

Néha-néha eszébe jutott a két testvérnek, hogy tulajdonképen nem is érdemes ily háboruszkodást véghez vinni néhány maroknyi halászárt, mely még vissza is került ... aztán Gyurka folyton azt állítja, hogy nem ő vitte el, pedig most már nincs oka tagadni, mert a büntetést már kiállotta. Valahányszor erről beszélgettek, mindig ilyformán végezték:

— No bizony! Akár tette, akár nem, most már nem lehet változtatni a dolgon. Csak nem fogunk talán bocsánatot kérni tőle, hogy miattunk büntetést kapott?

— Még csak az kellene! Aztán kérdés is, valjon igazán nem ő tette-e? Előbb tudnunk kellene, ki volt a tolvaj? Az ő dolga kutassa ki. Mi bizony nem törődünk többévele és ha ő bánt minket, kétszeresen visszafizetjük.

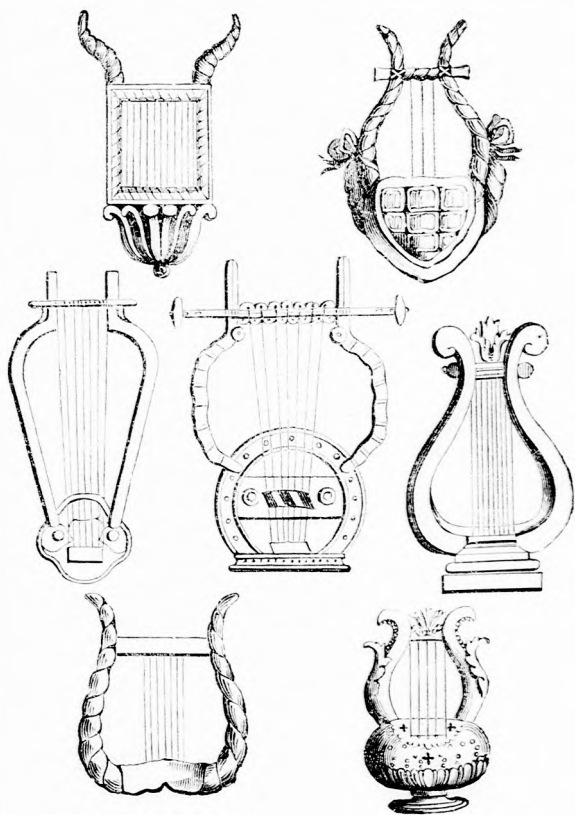
Meg is tették, amit ígértek s Gyurkának valóban sok keserves napja volt mióta ez a háborúság kitört. Nem volt egyetlen jó pajtása sem, — csak egy csonka szárnyu szajkója, melyet az erdőben

fogott s megszelidített. De ezt a kedves játszótársát is szerencsétlen sors érte; egy napon, midőn a madár a szobában ugrándozott, véletlenül András gazda lába elé tévedt s ez úgy ráhágott, hogy a szegény szajkó nyomban halva terült el a földön.

Gyurka kétségbe volt esve, maga András gazda is sajnálta a dolgot s erősítette, hogy nem szándékosan ölte meg a madárkát; de sirás és sajnálkozás

már vissza nem adhatta a szajkó életét, szegény Gyurka elvesztette kedves játszótársát, kivel üres óráiban oly ártatlanul elmulatott.

Végre azonban ebbe is bele kellett nyugodnia s a napok multak, a nyárnak

ÓKORI HANGSZEREK: *Hárpák és lantok.*

(Lásd a 366. lapon.)

vége lett és beköszönt a hideg ősz. Ekkor Gyurkának mindennap ki kellett menni az erdőre és száraz galyakat szedni tüzevalónak; hátán nagy teherrel ballagott esténként hazafelé.

Egy este, amint ismét hazafelé ment s nagyon elfáradt a nehéz teher alatt, egy pillanatra megállapodott, hogy pihenjen. Épen egy rácsos kerítés mellett állt — azon ház kertje mellett, melyben Pista és Laczi laktak. És amint a kerítésen benézett, gyönyörködve állt meg és bámult befelé.

Pista és Laczi ott voltak a kertben egy kicsike fa-házikó mellett. Ez a házikó pedig egy kedves kis mókus lakása volt, a két testvér szelíd mókusáé, melyet épen most etettek és dédelgettek. Oly szelíd, oly kedves volt a kis állat, hogy kísérletet sem tett a szökésre, hagyta magát simogatni s a két testvér nagy örömmel játszott vele.

Gyurka szemei könnybe lábadtak; eszébe jutott, hogy neki is volt egy kedvenc madárkája, mely ép oly szelíd volt, ép oly gyönyörűséget okozott neki, mint ez a mókuska az ő ellenségeinek. De azért nem lepte meg szívét az irigység érzete, csak gyönyörködött ő is a mókuska tréfás ficzkándozásain. — Egyszerre azonban Laczi fölpillantott és észrevette Gyurkát.

— Nézd csak, Pista, ott áll Gyuri és ide bámul.

— Hadd bámuljon, felel Pista.

— De én nem akarom! — szolt Laczi haragosan s odakiáltott Gyurka felé:

— No's, mit állsz itt, mit bámulsz? Menj tovább!

— Majd ha nekem tetszik, felelt Gyurka daczosan.

— Távozzál rögtön, mondom!

— Nem távozom, én pedig azt mondom.

— Majd meglátjuk, szolt Laczi, fölugrott s a kertajtón át egy pillanat alatt ott termett Gyurka mellett.

— Ugy-é, szeretnéd ellopni a mókusunkat is? szolt aztán fenyegető hangon.

E sértő gyanúsítás roppant haragra lobbantá Gyurkát s szintén fenyegető hangon felel:

— Nem, nem fogom ellopni, hanem megölöm, ha kezembe kapom.

Ezt meghallotta Pista is, ki bent maradt a kertben. De már erre a fenyegetésre ő is előrohant s olyan dulakodás támadt a három fiu közt, mely minden eddigit fölühaladott. Végre is Gyurkának kellett engedni; sötét boszu gondolataival eltelve távozott, a két testvér pedig visszatért a kertbe a mókuskához.

— Vigyáznunk kell, szolt Laczi, mert ez a gonosz Gyuri igazán képes ám megtenni azt, amivel fenyegetőzött.

— Oh dehogy! Hogyan férne hozzá mókuskánkhoz? Még ha a kertbe be is tudna mászni, a mókuskát kezébe nem kaphatja. Jó erős ám ez a házikó, nem lehet feltörni, az ajtóra pedig lakatot teszünk s mától fogva éjszakára mindig gondosan becsukjuk.

— Igazad van, így jó lesz.

(Vége következik.)

FÖLDRAJZI TALÁLÓS MESE.

E szóból »Jotun« a pyrenai félsziget egy folyamát kapjuk.

Melyik folyam az ?

A BÖLCS EMBER.

— Mese. —

OL VOLT, hol nem volt, nagyon régen valamikor volt egy ember, aki roppant bölcsnek hitte magát. Minden bölcsessége mellett is azonban természetesen néha-néha volt baja hol egyik, hol másik emberrel, mint mindenkinek, aki emberek társaságában él. Ez nagyon bosszantotta s egyszer így szólt magában:

— Mi szükségem van nekem az emberekre? Eltávozom körükből, visszavonulok egy csöndes, puszta helyre s ott egymagam fogok élni boldogan.

Midőn háza küszöbén kilépett, eléje ugrott hü kutyája, mely mindig kísérni szokta sétáin s most is vele menni készült. De a bölcs férfiú visszaützte.

— Nem, nem! mondá, tégedet sem viszlek magammal, te is emberek közt él-tél, eltanultad hibáikat. Egészen egyedül akarok élni, hogy semmi se zavarhassa boldogságomat.

A hü állat fájdalmasan nézett gazdája után, ez pedig gyors léptekkel távozott s ment, sokáig, messzire ment, erdőkön, mezőkön keresztül, mindinkább elhagyott, puszta vidékek felé. Végre eljutott egy nagy erdőbe s ennek közepén egy kis tisztás helyre, melyet minden oldalról magas sziklák vettek körül. Mély csönd uralkodott itt, soha sem járt még itt ember.

— Ime, ilyen hely kell nekem, szólt a bölcs. Itt e kis patak mellett építék egy kis kunyhót, senki sem fog háborgatni, boldog nyugalomban fogom szemlélgetni

a csillagok ragyogását és hallgatni a madarak dalolását.

Azonban, nagy csodálkozására, a bokrok közül semmi madárcevegést sem hallhatott; épen virradott, tehát épen ekkor kellett volna legvigabban csattogni a madárseregnek, — de nem hallatszott semmi, minden néma és csöndes volt.

A bölcs férfiú remélte, hogy majd később fölébrednek a madarak; de hasztalan. Dél is elmúlt s a némaságot semmi hang sem zavarta meg; egyetlen méhecske, sőt a legpiczibb legyecské sem zümmögött, a patak kristálytiszta vizében egyetlen halacska sem uszkált, a közeli erdőben pedig soha sem mutatkozott sem őzike, sem nyul, sem bárminemű élő lény.

— Annál jobb! mondá a bölcs. Nincs közelemben sem ember, sem állat, tehát semmiféle ellenség. Megélek növényekből, vad mézből és boldog leszek.

De midőn ezt mondá, mégis sohajtott kissé. Eszébe jutott régi kedves lakása ott a falu szélén, a kis patak mellett. Eszébe jutottak a vigan daloló munkások, a szelid házi állatok, melyek bizalmasan eljöttek egészen az ajtóig s kezéből fogadták el az eledelt. Nem akarta ugyan megvallani saját maga előtt, de mégis olyanformát gondolt, hogy kellemes volt, midőn vidám életet látott maga körül.

Csakhamar azonban kiverte fejéből e gondolatokat s azzal vigasztalta magát, hogy mostani lakása körül annál szebbek ám a virágok és más növények. Gyönyörű terebélyes fák, tele a legpompásabb gyümölcsökkel, emelkedtek minden oldalon; ragyogó színű virágok nyíltak integettek mindenfelé, — valóságos kis paradicsom-

kert volt e táj. És a bölcsnek nem is kellett semmit fáradnia, magától fejlődött, pompázott minden s az ég mindig derülten mosolygott fölötte.

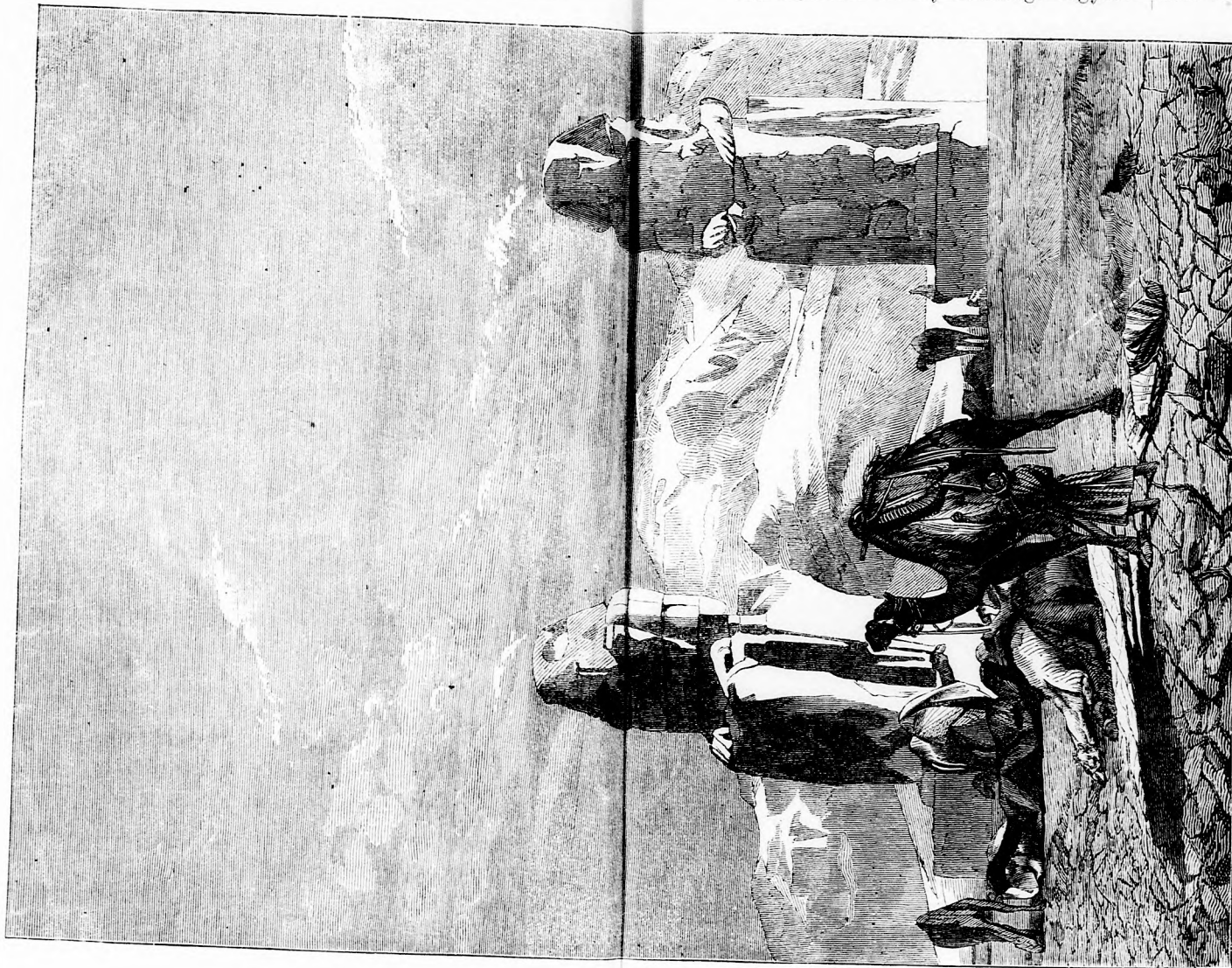
— Valóban, mondá a bölcs, nem hiányzik semmi, csak néhány szép tarka pillangó, mely e gyönyörű virágok közt röpkedjen.

De mivel pillangót sem láthatott, megnyugodott s mint egyedüli ura és királya e kis országnak: szerte járt-kelt a virágos mezőkön, nem háborgatva senkitől. Büszke volt tehát magára, és bölcs gondolatára, hogy ily teljes magányban föltalálta a boldogságot.

Azonban, minél tovább élt így, annál gyakrabban mutatkozott arcán valami szomorúság. Sokszor feszülten bámult a fák lombjaira, figyelmesen hallgatózott. — azt hitte, lát vagy hall valamit. De mindig csalódott. Nem volt ott madárka, csak a falevelek mozgottak és susogtak, nem zavarta semmi a néma magányt.

Egy napon végre a bölcs ember nagyot sohajtott. Ez a gyönyörű helyecske, ez a pompás virág, lombos fa — — mind, mind unottá, szomoruvá vált előtte, mert élő lény nem mozgott közöttte. Bármenny-

nyire nem akarta megvallani saját maga előtt, néha mégis olyanformát gondolt, hogy talán mégis kár volt annyira meg-

ZENGŐ SZOBROK. (Lásd a 366. lapon.)

vetnie minden más embert és egyéb élő lényt. Sajnálta kedte, hogy legalább hü kutyáját magával nem hozta. Mily hü barátja

volna most! Majd azt kívánta, hogy legalább egy halacska láthasson a patakban vagy legalább néhány zümmögő legyecs-

hallott. Oh mily boldognak érezte magát! Végre tehát nem lesz egészen egyedül, lesz valami élő lény közelében.

Csakugyan egy szereg légy közeledett zömmögve, — igen, de olyan fajta légy, mely éles csipéseivel nagyon kellemetlen embernek-állatnak egyaránt. — Meglepték a bölcs ember kezeit, arcát s ugyancsak védekeznie kellett ellenök.

És mégis, ki hinné? Nem kívánta, hogy e boszantó ellenségei eltűnjenek, mert ezekben bár kellemetlen, de mégis élő lényeket nyert társaságul, nem volt többé olyan rettenetes egyedülségben. És amint aztán a fölött gondolkozott, hogy most még e kellemetlen rovarok is mily kedvesek előtte, végre megtört dölyfössége és így szólt: — Hála neked, oh Mindenható, hogy ily keserű lezkére tanítottál. Gőgösen elbizakodtam bölcsességemben s azt hittem, elég vagyok magam magamnak. Megtanultam, hogy bárha néha kellemetlenségeket kell elviselni, az ember csak embertársai között lehet boldog.

két a levegőben — akármit, csak véget érjen szörnyű magányossága. Alig mondta ki ez óhaját, a távolból halk zümmögést

És a bölcs ember boldogan tért vissza régi kedves lakásába.

EMMIKE LECZKÉJE.

(Képpel a czímlapon.)

NAGY kis lányka vagy te,
Már valamit tenni kén!

Jöszte ide hozzám,
Majd tanítlak Emmikém.

Nagy könny az ölemben,
Eleje A-kezdetű,
Mert ez az ábécze,
Van is benne sok betű.

Hogy kell összefűzni:
Majd csak azt is megsugom.
Ha megismerkedtél
A betűkkel, kis hugom.

A GYÜSZÜ ÉS A TŰK.

— Mese. —

VOLT egyszer egy csinos kis dolgozó kosárka, a kosárkában pedig egy kendőcske pihent, félig kész himzéssel a sarkán. A himzésből hosszú pamutzál csüggött ki, a pamutzál végén pedig egy tű.

És ez a kis tű rettentően elégedetlennek látszott. Mivel pedig akkoriban még a tű is tudott beszélni, tehát ez a kis tű az ő vékony éles hangján így szólt:

— Ah, mennyire meguntam ezt a lusta, rosz himzést! Mily kellemetlen az, mikor olyan lassan kell keresztül bujni a szöveten, sokszor már szinte azt hiszem, hogy soha sem érek a tulsó oldalra! Azután mindig hibás öltéseket csinálni és visszafelé menni, nem pedig előre, mint illenék! És minduntalan föl kell bontani, ami egyszer már megvan! — mert nem jól van! Ez mind az ön hibája, gyüszü urfi!

A gyüszü szelid hangon felelé:

— Hígye el, kedves tű kisasszony, én nem vagyok oka, nem tehetek róla.

— Oh dehogy nem! felelt a tű bosszusan. Mikor régi kedves barátommal, az öreg ezüst gyüszüvel együtt dolgoztunk, akkor egészen máskép volt ám! Szinte öröm volt látni, mily szépen és gyorsan folyt a munka! Azonban ön, kedves új gyüszü urfi, ön nagyon ügyetlen; már ha meg is haragszik, de biz én kimondom. Mert ime, mit tett ma velem, — egészen meggörbített, nyomorék leszek egész életemben, soha sem lesz többé becsületes tű belőlem!

És a szegény tű nagy elkeseredésében meg akarta szurni a kis gyüszüt. Hanem a gyüszünek, tudjátok, nagyon kemény ám a bőre. Ezért a mi kis gyüszünk is most meg sem haragudott a szurásért, mely nem fájt neki, hanem kissé odább gördült is így felelt:

— Én is emlékszem jobb időkre, mikor szépen és gyorsan dolgoztam kedves és jó tűk társaságában. Soha sem kezdtek velem ily czivakodást. Oh, mily gyönyörű dolgokat végeztünk! Varrtunk szép babaruhákat, aztán himeztünk kendőcskét a nagymama neve napjára s mindez oly szép volt! Oh, azok voltak a jó idők! Most mindennek vége, most minden roszul megy. Kinek a hibája ez? én valóban nem tudom.

— Már pedig, kedves gyüszü urfi, szólalt meg egy kisebb varró tű, bizony csak ön a hibás. Én is, amióta élek, még soha oly sok szabálytalan rosz öltést nem csináltam, mint amióta önnel kell együtt varnom.

A gyüszü, bár különben igen szelid természetü volt, mégis kezdett kifogni türelméből, mikor ekként egy újabb ellenség támadta meg. Már épen neki készült, hogy dühös támadással a kis varrótű ellen gurul; de hirtelen megállt, mert egyszerre négy vékonyka hangot hallott panaszosan megszólalni. Egy csak épen megkezdett harisnyában levő négy kötötű szólalt meg, még pedig ilyképen:

— Ah! mi sem vagyunk különben, minket is rosszul kezelnek, pedig a kötéshez nem kell gyüszü!

És ekkor a kis kosárkában minden, ami együtt volt, keserves panaszba és sohajtásba tört ki, úgy hogy a kis kosár egészen megrémült s már azt hitte, valami rettenetes lázadás fog mindjárt kitörni. Végre azonban megszólalt egy vastagabb hang — egy nagy öreg olló, mely tévedésből szintén a kosárkába került.

— Ugyan, kedves barátaim, csillapodjanak! mondá az olló. Kedves tü kisasszonyok, és ön, édes gyüszü urfi úgy látszik, nem is tudják, hogy épen semmi okuk egymásra haragudni. Egészen máshol van a hiba. Ha csöndesen meghallgatnak, megmagyarázom.

— Halljuk! halljuk!

— Tehát, kedves tü kisasszonyaim, kegyetek régebben nem azért tudtak jobban varrni, mert az öreg ezüst gyüszü társaságában varrtak, hanem mert ügyes és szorgalmas kéz varrt kegyetekkel, annak a keze, akit e házban a jó mamának neveznek. Ön pedig, gyüszü urfi, a kedves derék Mariskáé volt s az ő kezében végzett sok szép munkát. Most tü is gyüszü is és minden, ami a kosárkában van a

kis Ilonká-é, ez pedig rest és ügyetlen gondatlan leányka, azért megy most rosszul a munka.

— Igaz, igaz! sohajtának a tűk és a gyüszü is. — Mily szerencsétlenek vagyunk!

— No no, csak ne essenek kétségbe! szólt ismét az olló. Higyenek nekem, én már öreg vagyok, sokat láttam és tapasztaltam a világon, — meglássák majd jobbra fordul még minden. Sok kis leányt láttam én már aki eleinte lusta volt és irtózott a neki való munkától, de aztán lassacskán okosabb lett, belátta hibáját és szorgalmas, ügyes leányka lett.

A kosárban mély csönd lett, az olló szavai kissé megnyugtatták a buslakodó gyüszüt és tűket.

Ilonka azonban, ki ezalatt a pamlagon heverészett, hallotta az egész beszélgetést s ugyancsak szégyelte, mikor kis varróeszközei panaszait végig kellett hallgatnia. A mama öreg ollójának böles szavai azonban megnyugtatták és fölbátorították. Ezentul iparkodó és figyelmes volt s nem sokkal később a gyüszü és a tűk újabb tanácskozást tartván, kijelentették, hogy most már teljesen meg vannak elégedve.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XL. köt. 17-ik számában közölt betűrejtvény megfejtését utólag még beküldte: Babinetz Róza.

*

A »KIS LAP« XI. köt. 19-ik számában közölt képrejtvény megfejtését utólag még beküldték: Fodor Irén, Babinetz Róza, Holitscher Arthur, Posztóczky Jolán.

Forgó bácsi postája a jövő számban fog megjelenni.

R Á K O K V E R E K E D É S E.

1.

EJNYE, itt nagy esuda esett

Két kicsi rák összeveszett!

»En a ezigámat nem hagyhatom

Mert a kendé vágta azt agyon!«

Kard ki kard hát! . . .

Az az hogy hát,

Vágja ki kendé az ollóját.

Ucczú! Gyertünk! És egymásnak

A hős rákok nekivágnak.

Öklelőznek szörnyűségesen,

Viaskodnak szörnyű mérgesen,

Nekivágnak

Ők egymásnak.

Nincsen párja a hős ráknak.

Nincsen párja a hős ráknak.

Vagja ki kend az ollópat.

4.

† Győztes a vitéz Rákócz lett,

Ollós, szegény, ott halt szörnyet.

Amaz úti mellét dölyfösen,

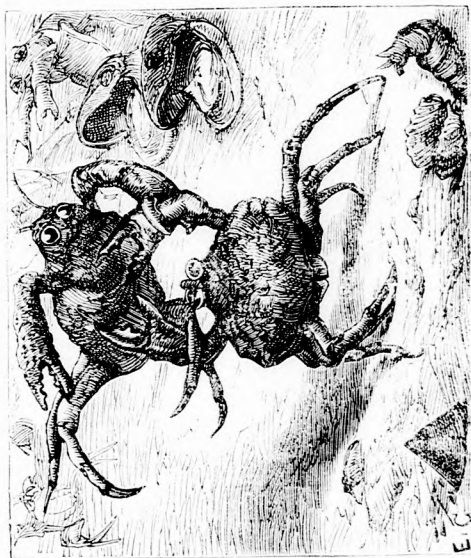
Emez elterül a fővényen.

És a sok rák

Éljent kiált:

Vitéz Rákócz brávo! vívát!

3.

Hol az egyik van fönt, hol a más,

Jaj Istenem, mily dulakodás!

Kemény vértjök hej! csak ugy kopog,

Alattok még a föld is dobog!

És a sok rák,

Öreg csigák,

A szájukat csakugy tátják.

ZENGŐ SZOBROK.

(Képpel a 360—361. lapon.)

EGYPTOMRÓL, a hajdan híres és hatalmas birodalomról sok érdekes és nevezetes dolgokat olvashatunk a régi idők történelmében; a Szentírás is, melyet kétségkívül közületek már sokan olvastak, beszél a Fáraók országáról, hová Józsefet rabszolgának eladták bűnös testvérei s honnan aztán Mózes csodás módon kiszabadította a zsidó népet, hogy elvezette az ígéret földére.

Az a hatalmas nép, mely több ezer esztendővel ezelőtt ott élt, már rég eltűnt és elpusztult, de emlékül sok nagyszerű építményt hagyott hátra, melyeknek nagyobb része természetesen most már romokban hever, de még a romok is nagyszerűek, hogy messze földről vándorolnak megtekintésükre tudósok és régiség-buvárok.

Abból a régi, nagyon régi időkből maradt két óriási szobor is. — a két zengő szobor. Közönségesen Memnon-szobrainak nevezik, mert az egyik szobor olyanforma nevű egyiptomi királyt ábrázolt. Egy szép liget végén állanak a szobrok, magasságuk több mint 60 láb, fekete márványból készültek és ülő helyzetben levő embereket ábrázolnak.

E szobrok nevezetessége az, hogy zengenek, azaz hangot adnak, különösen az egyik, mely északra esik. Ósrégi idők-től beszélték, hogy reggel, midőn a nap fölkél és sugaraít a szobrokra árasztja, ezek bűvös hangon megszólalnak. Sokan utaztak oda, hogy e csodát hallhassák és valóban hallották is; mások nem hallották és ezért mesének mondták az egészet és aztán sokáig nem hitte a világ.

De újabb időben ismét számosan, még pedig tudósok és művelt emberek hallották napfölkeltkor a szobor bűvös hangját s eleinte ugyancsak meg voltak akadva, mit higyenek róla. A tudatlan nép persze azt mondta, hogy a szoborban valami szel-

lem lakik, ott valami esoda történik; de azt minden okos ember tudja már mai nap, hogy ez csak mesebeszéd. Nemso-kára aztán a természettudósok meg is fejtették a titkot. Bizonyos fajta köveknek ugyanis az a sajátságuk van, hogy gyors légváltozásnál, azaz mikor a hidegre hirtelen következik a meleg, kiterjeszkednek s e közben sajátságos zizegő hangot hallatnak. Ilyen kőből készültek e szobrok is. Egyiptomban pedig az éjszakák igen hűvösök, a nap ellenben igen forrón süt. Ezért reggel, midőn a nap fölkél, a levegő hirtelen átmelegszik és ez okozza a zengő szobrok sajátságos bűvös hangját.

ÓKORI HANGSZEREK.

(Képekkel a 356. és 357. lapokon.)

TUDOM, nem akad köztetek senki, aki ne szeretné a zenét, sőt akik oly szerencsések, hogy a jó szülők taníttathatják, örömmel tanulnak maguk is, zongorázni, hegedülni, mert aki valamely hangszert kezelni tud, az magának is másoknak is sok élvezetet szerez. A zenét szeretjük, akár mulatunk, mikor vígan szól, akár imádkozunk, mikor a templomban az ajtatos ének kíséretében az orgona és a többi hangszerek komoly hangon megzendülnek.

Igy volt ez már a legrégebbi időkben is, csak hogy akkor egészen másféle hangszerek voltak, mint ezt a Szentírásból olvashatjuk. Dávid király hárfán játszott s még mint ifju, szép játékával elűzte Saul király szomorúságát. A hárfa azonban akkor nem olyan volt, aminőnek mi most ismerjük; most oly nagy, hogy a földre kell helyezni s mellette állva vagy ülve játszani rajta; a régiek hárfája ellenben olyan kicsiny volt, hogy menetközben is játszhattak rajta, sőt bizonyosan tanultatok már a Szentírásból, hogy Dávid király a frigysekrény körül örvendezve tánczolt és hárfázott.

még
melye
pedig
ugy j
nagyo
ból, a

rétár
és tro
ban f
ból ké
szor
templ

szere
nyebb
játso
annyi
most
gedüt
volt, h
hálát
hárfáj
szava
tak ig
korlat
messz
épen
szeink

VE

A M
g
hossa
dőben
hossa
társai
melye
borza
tette
Higye
zasztó
meg

A hárfán kívül a régieknek voltak még más hasonló hangszereik; a lantok, melyek némelyikén csak három, másokon pedig nyolcz, sőt tíz hur is volt; ezeken úgy játszottak, mint a hárfán, formájuk nagyon különböző volt s gyakran ezüstből, aranyból is készítették.

A régiék használták már a csengő réztányérokat, de különösen a kürtöket és trombitákat is, melyeket főleg háboruban fújtak meg. A kürtöket ökörszarvból készítették, a trombitákat rézből, sokszor ezüstből is. A dobot leginkább a templomokban használták.

E régi hangszerek mind sokkal egyszerűbbek voltak a mienknél s ezért könnyebb is volt rajtuk játszani s attól, aki játszott rajtuk, nem is kívánták, hogy annyira értsen a zenéhez, mint ha valaki most köztünk leül a zongorához vagy hegedüt vesz a kezébe. A régiéknél szokás volt, hogy ha valakit nagy öröm ért vagy hálát adott a Mindenhatónak, elővette hárfáját vagy lantját és pöngette, mialatt szavakban is kifejezte érzelmeit. De voltak igazi zenészek is, akik folytonos gyakorlat által nagy tökélyre jutottak és messze földön nagy hirnek örvendettek, épen úgy, mint most a mi zeneművészeink.

VESZEDELMES ÁLLAPOT.

(Képpel a 368. lapon.)

Kedves Forgó bácsi!

AMLT nyáron kedves szüleimmel nagyobb utazást tettünk külföldön s hosszabb ideig mulattunk egy tengeri fürdőben is. Akkor szándékom volt, hogy egy hosszabb levélben majd leirom kis olvasótársaimnak a sok szép és érdekes dolgokat, melyeket láttam, de aztán közbejött egy borzasztó esemény, mely nagyon csökkentette azelőtt igenis nagy bátorságomat. Hígye meg, Kedves Forgó bácsi, borzasztó volt! Csak a Gondviselés mentette meg életemet a veszedelemből, melybe

saját könnyelműségem és engedetlenségem által jutottam!

Legkedvesebb multságom volt a tengerparton járnai s mikor apály idején a tenger hullámai messze visszahúzódtak, a homokban hátramaradt kagylókat gyűjtögetni. Mamácskám sokszor velem jött, de néha magam is mentem s ilyenkor mamám mindig intett, ne menjek messzire, hogy a dagály utólrerjen. Kedves Forgó bácsi jól tudja, hogy dagály idején a tenger a partoknál roppant gyorsan árad s néhány percz alatt előnti az elébb még szárazon volt területeket. Én is tudtam ezt, de bíztam magamban, hogy ki tudom számítani pontosan az időt, mikorra a a parttól távoznom kell.

Egy délután ismét magam indultam el kagylókat keresni s mert közel nem találtam, mindig tovább-tovább mentem, végre megkerültem egy meredek szirtet s mert itt sok szép kagylót láttam, egészen megfeledkeztem minden óvatosságról. Egyszerre azonban a tenger felől tompa moraj ütö meg füleimet, — ijedten láttam, hogy a dagály ideje beállt a hullámok magasra tornyosulva mindinkább közelednek. Azon a helyen, a hol éppen akkor voltam, magas, meredek sziklából állt a part, itt ki nem mehettam; azon az uton kellett menekülnöm, a merre jöttem. Lélekszakadva futottam — de hiába, a tenger gyorsabb volt elzárta előttem az utat, nem kerülhettem meg a sziklát. Rémulten kiáltottam segítségért, de a kopár sziklákön ritkán jár ember, láttam, hogy veszve vagyok. A hullámok már a szikláig értek, térdig vizben álltam... aztán megkísértettem fölkapaszkodni a sziklán s egy kis darabon sikerült is. De a hullámok csakhamar ide is fölhatottak sőt már sokszor fejem fölé is csaptak, — mondhatom, ez rettenetes tengeri fürdő volt! Kezeim már megdermedtek, már alig bírtam a sziklához fogózni, már veszve hittem magamat — midőn egy csónak közeledett s benne több tengerész közt

megismertem kedves jó atyámat. Szerencsésen eljutottak hozzám: ájultan rogytam a csónakba s csak otthon az ágyban eszméltem föl és akkor tudtam meg, hogy

jó szüleim eltűnésem fölött aggódva, rögtön keresésemre indultak, még pedig a tengerparton, mert ismerték gondatlanságomat.

VESZEDELMEK ÁLLAPOT. (Lásd a 367. lapon.)

Képzelteti, kedves Forgó bácsi, hogy ezután jobban figyeltem jó szüleim szavára. Intő emlékül kedves apa egy ottan tartózkodó művésszel lerajzoltatá azt a veszedelmes állapotot, melyben voltam, ta-

lán érdekelni fogja olvasó-társaimat. — Kedves Fordó bácsit melegen üdvözölve maradok

hü kis olvasója

Balogh Aranka.

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épüle.

Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalou.